

48260202 : สาขาวิชาพัฒนศึกษา

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

นางสาวเฉอมมา ปัญญาพิชญ์: การศึกษาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาวนอุทยานเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รศ.ดร.คณิต เขียววิชัย, ผศ.ดร.จूरีพร กาญจนการุณและ ดร.ธีรศักดิ์ อุ๋นอารมย์เลิศ .150 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับลักษณะด้านกายภาพ ด้านสังคมและด้านการจัดการ วิเคราะห์ศักยภาพและแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของวนอุทยานเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากตัวแทนภาครัฐและภาคเอกชน/ชุมชน จำนวน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำเสนอในรูปแบบการบรรยายความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยว

ด้านกายภาพ นักท่องเที่ยวมีความต้องการให้ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์และเป็นธรรมชาติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) ด้านสังคมต้องการที่จะแจ้งเจ้าหน้าที่หากพบร่องรอยการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.51$) และด้านการจัดการต้องการให้มีห้องน้ำสะอาดจุดท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.58$) อยู่ในระดับมากที่สุด

2. การวิเคราะห์ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวนอุทยานเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์

ด้านกายภาพ พบว่า การเดินทางมีความสะดวกสบาย ท่องเที่ยวได้ทุกฤดู แต่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวภายในวนอุทยาน เขากระโดง สำหรับนักท่องเที่ยวที่มาด้วยรถทัวร์ไม่สามารถขับรถขึ้นไปบนเขาได้โดยเฉพาะผู้สูงอายุ สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง ไม่สามารถเดินขึ้นไปท่องเที่ยวได้ เนื่องจากไม่มีรถรับส่งขึ้นลงเขา ด้านสังคม พบว่า โอกาสในการพบปะนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นในช่วงเทศกาล วันหยุดมีมาก พบร่องรอยผลกระทบและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักท่องเที่ยว คือ การทิ้งขยะ การนำหินลอยน้ำออกจากพื้นที่ การขีดเขียนตามศาลาต่าง ๆ การดื่มสุรา ทะเลาะวิวาท การขับรดสวนทาง เป็นต้น ด้านการจัดการ พบว่า มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นพื้นฐานให้บริการนักท่องเที่ยวที่เหมาะสม และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรพัฒนา/ปรับปรุง คือ สวนสาธารณะเขากระโดง ร้านอาหาร ห้องน้ำ ห้องสุขา ป้ายต่าง ๆ ใ้กฎระเบียบ การตรวจราดูแลของเจ้าหน้าที่และป้ายต่าง ๆ ควบคุมนักท่องเที่ยว และไม่มีการจำกัดปริมาณนักท่องเที่ยว

3. แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวนอุทยานเขากระโดง

ด้านกายภาพ ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการระดับท้องถิ่น และส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนโดยการจัดกระบวนการฟื้นฟูความสมบูรณ์ของพื้นที่ป่า รวมถึงปรับปรุงภูมิทัศน์โดยคำนึงถึงความกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติ ด้านสังคม ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมที่จะนำไปสู่การเรียนรู้และร่วมกิจกรรมระหว่างนักท่องเที่ยวที่ส่งเสริมความรู้ การอนุรักษ์และช่วยกันดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ สร้างเครือข่ายระหว่างนักท่องเที่ยว ชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ ด้านการจัดการ ให้ชุมชนเข้ามาดำเนินการเก็บค่าบริการห้องน้ำ ห้องสุขา เพื่อนำรายได้ไปพัฒนาและรักษาความสะอาด จัดทำป้ายและปรับปรุงป้ายต่าง ๆ ให้ชัดเจน สวยงาม ร้านอาหารปรับปรุงให้สะอาด ถูกหลักอนามัย ควรมีรายการอาหารพื้นบ้านที่ใช้ผลิตผลจากป่าเขากระโดง ควรจัดสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้บริการด้านข้อมูลต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์โปรแกรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวทราบล่วงหน้าและมีกฎระเบียบในการเก็บผลผลิตจากป่าและพืชสมุนไพร

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1..... 2..... 3.....

48260202 : MAJOR DEVELOPMENT EDUCATION

KEYWORD : ECOTOURISM

CHARMAR PANYAPIT: A STUDY OF GUIDELINES FOR ECOTOURISM MANAGEMENT: A CASE STUDY OF KAO KRADONG FOREST PARK, BURIRAM PROVINCE. THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF. KANIT KEAWVICHAI,Ph.D., THIRASAK UNAREOMLERT, Ph.D., ASST. PROF. JUREEPORN KANJANAKAROON,Ph.D. 150 pp.

The objectives of this research were to study the needs of the tourists concerning the physical, social and managerial aspects and to analyze the potentials of ecotourism and guidelines for ecotourism management in Kao Kradong Forest Park, Buriram Province. The qualitative research method and survey research method were employed in this study. The accidental sampling method was used with the sampling group of 400 tourists. The tools for this research were questionnaire and focus group discussion from 10 persons as representatives for governmental and private/community sectors. The data were analyzed using basic statistics and content analysis. The data were presented in the form of essay description.

The results of this research were as follows:

1. The needs of the tourists

In terms of physical aspect, the tourists demanded the restoration of the natural environment to become prosperous and natural at the highest level ($\bar{X} = 4.48$) In terms of social aspect, they demanded the notification to the officers of traces of natural destruction at the highest level ($\bar{X} = 4.51$). In terms of managerial aspect, they demanded a large number of clean toilets at tourist spots at the highest level ($\bar{X} = 4.58$).

2. Analysis of the potentials of ecotourism and guidelines for ecotourism management in Kao Kradong Forest Park, Buriram Province

In terms of physical aspect, the journey was convenient. People could travel in all seasons. There still was a limitation in reaching some places in Kao Kradong Forest Park for tourists coming by tour bus. They could not ride up to the top of the mountain, especially the elderly who were weak in health. They could not walk up because there was no shuttle bus uphill and downhill. In terms of social aspect, it was found that there were many opportunities for tourists to meet other groups of tourists during festival or holiday. There were traces of inappropriate effects and behaviors of tourists, namely, throwing garbage, taking floating stones out, writing on the pavilions, alcohol drinking, fighting, and driving in opposite direction. In terms of managerial aspect, there were basic necessary facilities to serve the tourists appropriately. The facilities which should be developed/improved were Kao Kradong Public Park, restaurants, bathrooms, toilets, and signposts. Other things to be improved were enforcement of regulations, security patrol and signposts, controlling the tourists and unlimited number of tourists.

3. The guidelines for ecotourism management in Kao Kradong Forest Park, Buriram Province

In terms of physical aspect, the community should be encouraged to participate in the bus service management and to promote sustainable ecotourism by providing the prosperity rehabilitation procedures of forest area including improving landscape by considering the harmony with the natural condition. In terms of social aspect, there should be activities which could lead to learning and participation in activities among tourists to enhance knowledge, reservation and conservation of natural condition. There should be network among tourists, community and governmental sectors. In terms of managerial aspect, the community should collect the bathroom and toilet fare to develop and keep them clean. Signposts should be made and improved to be clear and beautiful. Restaurants should be improved so that they were clean and provided healthy food. There should be local dish made from produces in Kao Kradong Forest Park. There should be centers to provide service to tourists in other kinds of information. The trip programs should be announced to tourists earlier and there should be regulations on collecting produces and herbs from the forest.

Department of Education Foundations Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009
Student's Signature.....
Thesis Advisors' Signature 1.....2.....3.....